

Fatna Labyed (84):

Mijn dochter is nu mijn mantelzorger,

Sinds een jaar woont Fatna Labyed (84) bij dochter Zakia en haar vier kinderen in huis, omdat ze alzheimer heeft. Ze voelt zich eindelijk weer veilig. "Ik was angstig toen ik alleen woonde."

FATNA:

‘Ik kan ook bij mijn andere kinderen terecht, maar bij Zakia voel ik me thuis’

Fatna:

FATNA:

‘In Marokko is het heel normaal dat families bij elkaar in een groot huis wonen’

“Ik voel me soms wel bezwaard, hoor. Dat Zakia me in huis heeft genomen, is heel lief, maar het is ook een belasting voor haar. Ze heeft het als alleenstaande moeder al zo druk met haar werk en de kinderen, dan kom ik er ook nog bij. Toen Zakia drie jaar was zijn we naar Nederland verhuisd. Mijn man ging eerst, het waren de jaren 60, en toen hij een vaste baan en een huis had ben ik samen met onze vijf kinderen overgekomen. Het jongste zusje van Zakia is in Nederland geboren.

In Marokko is het heel normaal dat families bij elkaar in een groot huis wonen, ook als de kinderen eenmaal volwassen en getrouwd zijn. Iedereen zorgt voor elkaar, de één doet de boodschappen en de ander doet de was. Dat ontzorgen, dat kennen we in Nederland niet. Logisch ook, want hier móét je al zo veel. Ook als vrouw. Zakia móét werken, voor een eigen inkomen zorgen en in de maatschappij meedraaien. Met sociale contacten en sport. Ook ligt de lat voor de opvoeding van de kinderen in Nederland hoog. Ze moeten zich optimaal kunnen ontwikkelen, studeren, voldoende hobby's en vrienden hebben. Dat geeft een zekere druk. Dus het lijkt me best een opgave voor haar om mij erbij te hebben.”

MAROKKAANSE TV

Tot een jaar geleden woonde ik in mijn eigen huis, vlak bij Zakia. Daar woon ik officieel nog steeds, ik douch daar en ik kleeed me er om, maar ik ben eigenlijk altijd bij Zakia. De ene dag voel ik me goed, de andere dag minder. Ik heb vaak pijn.

Ik kan ook bij mijn andere kinderen terecht, maar bij Zakia voel ik me thuis. Eén van mijn zoons heeft kleine kinderen en die vind ik heel lief, maar het is er ook druk in huis. Bij Zakia kan ik rustig op de bank naar Marokkaanse televisie kijken.

Ik mis Zakia en de kinderen als ze er niet zijn. Een tijdje geleden gingen ze een weekje op vakantie naar Turkije en alhoewel ik ze dat natuurlijk van harte gun, had ik het er ook moeilijk mee. 'Kom je snel weer naar huis?' hoorde ik mezelf met tranen in mijn ogen zeggen toen we aan het videobellen waren. Ze betekenen zo veel voor me, ik voel me weer verdrietig als ik daar aan terug denk."

Zakia:

NIET VERANTWOORD

Zakia (50): "Dat was zo lief. Het is soms best hectisch om 24/7 bij elkaar te zijn, maar op dat moment voelde ik me enorm gewaardeerd. En dat geeft ook weer energie. Ik hoorde van mijn zus, bij wie ze toen was, dat ze constant naar mij en de kinderen vroeg. Heel schattig, vind ik dat. Mijn moeder heeft sinds een paar jaar alzheimer en is soms in de war. Mijn zussen, broers en ik vonden het niet meer verantwoord om haar alleen te laten wonen. Wat als ze zou vergeten het gas uit te draaien? Daarbij gaf ze aan dat ze het eng vond om alleen te zijn. 'Kom maar bij mij wonen mama,' zei ik daarom een jaar geleden. 'Dat is veiliger.'

ZAKIA

'Het is afschuwelijk om haar zo te zien aftakelen, maar aan de andere kant vind ik het heel mooi dat ik er voor haar kan zijn'

Natuurlijk, het is intensief. Ik zorg ervoor dat mijn moeder op tijd eet en haar medicijnen neemt. Ook maak ik de afspraken in het ziekenhuis en bij specialisten. Mijn jongste zus en broer nemen ook wat taken op zich. Zo helpt mijn zusje mijn moeder bij het douchen en aankleden, en mijn broer rijdt haar naar afspraken. Daarbij doen mijn kinderen, de jongste is 13, ook veel. Dat is goed voor ze, daar leren ze van. 'Heb jij oma nog gebeld?' hoor ik ze dan onderling tegen elkaar zeggen als we even weg zijn. Het zorgen voor mijn moeder zit ook al helemaal in hun systeem en dat vind ik goed voor hun ontwikkeling. Zo leren ze er voor een ander te zijn.

HECHTE BAND

Soms kan mijn moeder heel boos worden. Dan raakt ze gefrustreerd omdat ze iets niet kan, of omdat ze iets is vergeten. Op zo'n moment leid ik haar af. Dat helpt, want anders wordt ze alleen maar bozer. Ik heb altijd een heel goede band met mijn ouders gehad. Toen mijn vader ziek was zorgde ik ook voor hem. Al van jongs af aan help ik mijn ouders met hun administratie en financiën. Dat mijn moeder nu bij me in huis woont zorgt voor een nog hechtere band. Het is afschuwelijk om haar zo te zien aftakelen, maar aan de andere kant vind ik het heel mooi dat ik er voor haar kan zijn. Dat ze op haar goede en heldere momenten laat blijken dat ze dat ook waardeert doet me heel goed. Ik hoop dat ik haar nog heel lang bij me kan houden."

Met dank aan MantelzorgNL

ZAKIA

'Mijn kinderen doen ook veel voor mijn moeder. Zo leren ze er voor een ander te zijn'

